Statsforvalteren i Oslo og Viken

Vår dato: 18.03.2021
Vår ref: 2021/3548
Deres dato: 27.01.2021
Deres ref:

Ole Geir Solberg

Saksbehandler, innvalgstelefon
Jørgen Liebig-Larsen,

Dette brevet er fra Statsforvalteren som frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

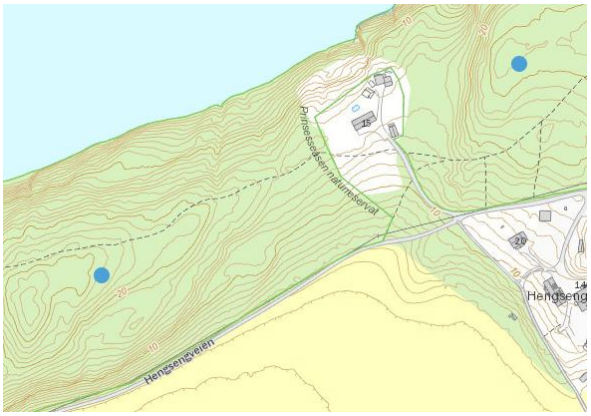
Avslag på søknad om å utplassere to geocacher i Prinsesseåsen naturreservat

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd avslår Statsforvalteren søknad om tillatelse til å plassere ut to geocacher i Prinsesseåsen naturreservat.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 27. januar 2021. Det er søkt om tillatelse til å plassere ut to geocacher i Prinsesseåsen naturreservat i Oslo kommune. Geocaching er en internasjonal aktivitet som kan sammenlignes med orientering, men man finner frem ved hjelp av GPS i stedet for kart og kompass. Bokser av varierende størrelse blir lagt ut i naturen og koordinatene blir lastet opp på internett. En av aktivitetenes hovedhensikt er å dele fine naturområder med hverandre, og få en ekstra motivasjon til å komme seg ut på tur. Søker skriver at typen post som planlegges utplassert er oppgaver/rebuser som må løses og at slike poster erfaringsmessig har 5-15 besøkende hvert år. Aktiviteten vil ikke øke belastning eller slitasje i naturen og de besøkende vil oppfattes som vanlige turgåere.

Geocachene ønskes utplassert på ca. N59° 54.938' E010° 40.345’ og N59° 54.852' E010° 40.059 (se blå punkt på bildet).

E-postadresse: sfovpost@statsforvalteren.no
Sikker melding: www.statsforvalteren.no/melding
Postadresse: Pb 325, 1502 Moss
Besøksadresse: Moss: Vogts gate 17, Drammen: Dr. Hansteinsgate 9, Oslo: Stensberggata 27
Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/ov
Org.nr. 974 761 319

Det informeres også om at det er flere geocacher i Oslo området, at de vanligvis utstyres med informasjon om at plassering er i et verneområde, at man skal være varsomme ved ferdsel og med link til verneforskriften.

Lovgrunnlag
Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Prinsesseåsen naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Prinsesseåsen naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 17.02.2012. Formålet med verneområdet er å bevare naturtypene lågurt-lyngfurukalkskog og kalklindeskog, der førstnevnte er dominerende. Skogen har særlig betydning for naturmangfold og har høy naturvitenskapelig verdi. Området inneholder et høyt antall turede arter av sopp og enkelte truede insekter. En soppart er endemisk.

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet, jf. verneforskriftens § 3. Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til å utplassere geocacher i Prinsesseåsen naturreservat. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering
Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger. Statsforvalterens kunnskap om naturverdiene i området er basert på Naturbase, Artsdatabankens artskart og NINA rapport 77, samt erfaringen Statsforvalteren har som forvalter av området og tidligere gjennomførte befaringer i området.

Prinsesseåsen naturreservat inneholder et høyt antall truede arter av sopp og enkelte truede insekter. Skogen består av både kalkfuruskog og edellauvskog av kalklindeskoger med innslag av både alm og hassel. Det finnes også stedvis store og grovvokste lindetrær. Videre er det funnet et fåtall sjeldne trelevende billearter. Prinsesseåsen har en god populasjon av den sjeldne praktbillen *Poecilonota rutilans*, som tidligere kun er funnet er par ganger i Asker og en gang i Ytre Telemark. Dette indikerer at skogsområdet her har høy verdi for insektslivet.

Statsforvalteren anser at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om verneverdiene i naturreservatet. For at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være oppfylt må også virkningene av tiltaket vurderes, jf. nml. § 8. Utplassering av geocachene innebærer at deltakere må bevege seg ut av det etablerte stinettet. Selv om geocachene i seg selv ikke forringer verneverdiene, vil aktiviteter som ferdsel og stidannelse lettere kunne ha negativ påvirkning på verneverdiene. Statsforvalteren jobber blant

annet med å kanalisere ferdselen til stiene for å ivareta og redusere slitasje på verneverdiene. Å etablere de omsøkte geocaching-postene vil undergrave dette arbeidet.

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen. Dette innebærer at virkningene av geocaching skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Områdene er allerede utsatt for stor slitasje fra ferdsel, da begge naturreservater ligger i kort avstand til tettbebygd strøk og er mye brukt til friluftsliv og rekreasjon. Det forventes også at bruken vil øke i fremtiden på grunn av utbygging i området. Ved å gi tillatelse til geocaching i Prinsesseåsen naturreservat øker presset ytterligere og det kan også etableres en uheldig presedens som gjør det vanskeligere å avslå andre liknende tiltak.

Statsforvalteren vil understreke at det generelt er mulig å få tillatelse til å utplassere geocacher i robuste naturreservater. Naturverdiene i Prinsesseåsen naturreservat er imidlertid svært lite slitesterke og allerede utsatt for stor belastning. Vi mener at det også er mulig å finne andre, mindre sårbare lokaliteter på Bygdøy, som er bedre egnet til geocaching, jf. nml. § 12.

Etter Statsforvalterens vurdering vil tiltaket kunne påvirke verneverdiene nevneverdig, jf. nml. § 48 første ledd. Vi har lagt avgjørende vekt på hensynet til å unngå en uakseptabel samlet belastning på verneverdiene, jf. nml. § 10.

På bakgrunn av overnevnte vurderinger avslår Statsforvalteren søknad om tillatelse til å utplassere to geocacher i naturreservatet.

Vedtak
Statsforvaltere avslår søknad om tillatelse til å utplassere to geocacher i Prinsesseåsen naturreservat med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 første ledd.

Klageadgang
Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
Seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Jørgen Liebig-Larsen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent